

**Universitat de les
Illes Balears**

Facultat de nom

Memòria del Treball de Fi de Grau

Les intel·ligències múltiples a Educació Infantil

Carmen Sentí Tur

Grau de nom

Any acadèmic 2014-15

DNI de l'autora: 47250092L

Treball tutelat per Gemma Tur Ferrer

Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació

L'autor autoritza l'accés públic a aquest Treball de Fi de Grau

Paraules clau del treball:

Intel·ligències múltiples, treball teòric, treball per racons i educació infantil.

Les intel·ligències múltiples

Resum

El present Treball de Fi de Grau és un treball teòric, en el qual s'analitza la metodologia dels racons, que és la utilitzada a la majoria d'aules d'educació infantil, i de quina manera es treballen (si es treballen) les intel·ligències múltiples proposades per Gardner (1983).

A més, també s'hi han inclòs una sèrie d'activitats per ajudar a desenvolupar les intel·ligències múltiples. Tot això classificant-les en racons específics: segons la intel·ligència que ajudi a desenvolupar l'activitat, es classificarà en un racó o l'altre. Cada racó proposa vuit activitats; havent-hi vuit intel·ligències (racons) es fa un total de seixanta quatre activitats. També s'hi podran trobar exemples d'avaluació per a cada racó.

Abstract

This degree's Final Project is a theoretical research to analyze the work places that are being used in the most of the classes in the childhood Education, and in which way they are using the multiple intelligences (if they are using them) of Gardner (1983).

Also, is included a list of activities to help developing the multiple intelligences. All of this, classifying them in specific work places: according to the intelligence that helps to develop one activity, we will classify it in one work place or another. Every work place proposes eight activities; there are eight intelligences (work places), so the total is sixty four activities. Also, we can find some examples of evaluation grids for each work place.

Paraules clau / Keywords

Intel·ligències múltiples, treball teòric, treball per racons i educació infantil.

Multiple intelligences, theoretical research, work places and childhood Education.

Índex:

	Pàgina:
1. Introducció	5
2. Objectius	5
3. Metodologia utilitzada per desenvolupar el treball	6
4. Marc teòric:	6
4.1. Què és la intel·ligència?	6
4.2. Desenvolupament de teories sobre la intel·ligència	7
4.3. Teoria de les Intel·ligències Múltiples	11
4.4. Els racons a l'aula d'infantil	14
4.5. Les intel·ligències múltiples als racons de l'aula	16
5. Part pràctica. Activitats per estimular intel·ligències als racons	16
5.1. Recull d'activitats segons la intel·ligència a treballar	17
5.2. Avaluació de les activitats	44
5.3. Conclusions sobre les activitats	45
6. Conclusions generals del TFG	46
7. Referències bibliogràfiques	47
8. Annexos	49

1. Introducció

Aquest Treball de Fi de Grau sorgeix a partir de l'experiència pràctica realitzada el 2014. És un estudi sobre com la metodologia utilitzada a les aules d'educació infantil influeix a l'hora de desenvolupar les diferents intel·ligències dels infants del segle en el què estem.

Farem referència a diferents autors que han deixat de banda la teoria que la intel·ligència és una cosa immòbil, innata, i passaran a explicar-nos com els infants poden arribar als objectius proposats utilitzant la intel·ligència (o intel·ligències) que tinguin més desenvolupades.

Es realitza una investigació sobre els diferents estímuls que reben els alumnes a l'aula, i es veurà una relació entre aquests i les intel·ligències múltiples de Gardner (1983).

A més, es realitza una proposta d'activitats per a cada racó lligats, cadascun, a una intel·ligència. Això servirà, resumidament, per donar una altra visió a la manera en què s'empren els racons i, a més, d'ajuda per treballar les intel·ligències múltiples a l'aula.

2. Objectius

Podem diferenciar dos tipus d'objectius envers la intenció d'aquest.

Objectius generals:

- Aprofundir en la teoria de les intel·ligències múltiples
- Desenvolupar les diferents habilitats dels infants
- Proposar una sèrie d'activitats per a l'aula

Objectius específics:

- Contrastar els resultats que esperàvem amb els obtinguts
- Interpretar les reaccions dels infants envers les activitats proposades
- Avaluar la resolució dels "problemes"
- Contrastar aquestes respostes amb el seguiment continu a l'aula (i amb la mestra)
- Enregistrar tot el procés

3. Metodologia

El primer que m'he proposat fer, per realitzar el meu treball, ha estat “nodrir-me” de tota la informació possible amb respecte el tema escollit.

De cara a la selecció de llibres no ha estat gaire difícil, ja que tots han tingut alguna aportació que he pogut utilitzar; el més complicat ha estat el seleccionar fonts d'Internet que fossin fiables i contrastar-les.

Després, pensant en diferents metodologies per aplicar a una aula i treballar les diferents intel·ligències múltiples, vaig pensar en el racó lògic-matemàtic, metodologia que es sol proposar a les aules d'infantil. Llavors, amb el seguiment i indicacions de la meva tutora, vaig decidir proposar un recull d'activitats destinades a desenvolupar cadascuna de les intel·ligències proposades per Gardner (1983).

Finalment, estudiant tot el treball desenvolupat, he hagut de realitzar unes conclusions, envers la teoria recollida i les activitats proposades.

4. Marc teòric

Per poder aprofundir en la teoria de les intel·ligències múltiples i arribar a ser capaços de proposar certes activitats i, fins i tot, una metodologia aplicada a aquesta, és necessari ser conscient de l'evolució de dita teoria i de com ha arribat a com la coneixem avui dia.

4.1. Què és la intel·ligència?

Què és la intel·ligència? Segons el Diccionari de la Real Acadèmia Espanyola (RAE, 2012, 22a edició), la intel·ligència és (del llatí, *intelligentia*):

1.f. Capacitat d'entendre o comprendre

2.f. Capacitat de resoldre problemes

3.f. Coneixement, comprensió, acte d'entendre

4.f. Sentit en què es pot prendre una sentència, un dit o una expressió

5.f. Habilitat, destresa i experiència

6.f. Tracte i correspondència secreta de dos o més persones o nacions entre si

7.f. Substància purament espiritual

Una altra definició d'intel·ligència ens la dona Robert Schank (1982, 1986) on, segons Prieto i Ferrándiz (2001), afirma que la intel·ligència és la capacitat que manifesta l'individu quan tracta de relacionar la nova informació i aparentment no relacionada, per aconseguir una nova manera de mirar la realitat; és, a més, la capacitat per restablir, rescabalar-se, recuperar o superar els errors, recordant i utilitzant les experiències prèvies.

A més, Prieto i Ferrándiz (2001) també remarquen l'esmentat per Butterfield (1986), que afirma que la intel·ligència és la capacitat per generar una rutina executiva innovadora que porta a la solució d'un problema, pel qual l'individu utilitza el coneixement base, la metacognició i les estratègies cognitives; i per Brown (1984), el qual deia que la intel·ligència és la capacitat per aprendre.

4.2. Desenvolupament de teories sobre la intel·ligència

Seguint amb l'obra de Prieto i Ferrándiz (2001), trobem una evolució en la teoria de la intel·ligència, on han intervingut diferents autors. Es pot fer un petit resum:

- Trobem que els diferents estudis sobre la intel·ligència van començar amb Broca (1861), que va realitzar estudis sobre el crani humà i va descobrir la localització de l'àrea del llenguatge en el cervell.
- Mentrestant, al 1892 Francis Galton va impulsar el fer servir els mètodes quantitius per explicar les diferències individuals (campana de Gauss). A rel d'aquí, van sorgir les primeres mesures objectives de la intel·ligència per ser aplicades a l'escola.

- A més a més, afirmen que Galton (1869) i Pearson (1892) iniciaren i estudiaren la ciència pel “millorament” humà i el seu rendiment, i Spearman (1904) va fomentar la investigació sobre la mesura de la intel·ligència. Posteriorment, fou considerat un dels majors teòrics de la intel·ligència humana.
- Seguint amb Prieto i Ferrándiz (2001), Wilhelm Wundt, pare de la psicologia científica, obrí un laboratori per estudiar els processos mentals mitjançant la introspecció; més endavant, s’obriren diferents laboratoris per seguir estudiant la intel·ligència, el seu rendiment i com influïa l’herència.
- Afegeixen, les autores, que Charles Spearman fou el primer psicòleg psicomètric que va tindre una concepció clara de la teoria clàssica del “test”. L’aportació de Spearman (a l’estudi de la intel·ligència) va consistir en oferir un procediment que explicà la intel·ligència general com a font de variació dels alumnes. Això mateix també explicava les diferències degudes a habilitats específiques.
- Uns altres autors també esmentats són Binet (1890) i Theodore Simon (1890), els quals foren els primers, seguits més endavant per Terman (1915), en dissenyar el primer test de mesura de la intel·ligència, que pretenia analitzar els augments de la capacitat de l’individu per resoldre tasques relativament complexes. Per a Binet, la intel·ligència implicava judici, sentit pràctic, iniciativa i facultat d’adaptació; deia que la intel·ligència suposa direcció, adaptació i capacitat crítica.
- Segons Prieto i Ferrándiz (2001), els tests que dissenyaren aquests autors, al principi serviren per seleccionar i diferenciar infants amb problemes escolars, per donar-los atenció especialitzada. Més endavant, Piaget va tenir l’oportunitat d’observar els infants i dissenyar tota la seva epistemologia del desenvolupament.
- A la mateixa vegada, a Estats Units, Cattell (1890) va dissenyar probes objectives, anomenades “tests” per avaluar la intel·ligència. A rel d’això, es fundà la *Psychological Corporation*, que avui en dia és una de les empreses més importants que es dediquen a dissenyar tests.

- Seguint amb Prieto i Ferrándiz (2001), s'afirma que Terman, el mateix que va treballar el test de Binet, inicià els primers treballs americans sobre la mesura de la intel·ligència. Es va preocupar per demostrar la validesa del Quocient Intel·lectual, a més, de realitzar el primer estudi longitudinal i rigorós sobre els superdotats.
- Thorndike (1913) també es va dedicar al desenvolupament de tests de intel·ligència. Fou un dels primers psicòlegs americans que va exposar una teoria sobre la intel·ligència i les seves diferències. Afirmà que les diferències individuals en intel·ligència es reflecteixen pel nombre de vincles entre estímuls i respostes (E-R) que una persona adquireix a una edat determinada.
- Thurstone (1938) centrà el seu treball, principalment, en la mesura de les aptituds intel·lectuals. No acabava d'estar d'acord amb Spearman, afirmava que no descriu amb rigorositat què és la intel·ligència. Això el portà a orientar les seves investigacions cap a l'anàlisi dels components d'aquesta. Thurstone extrau set habilitats mentals primàries, que són: la comprensió verbal, fluïdesa verbal o rapidesa lingüística, capacitat pel càlcul, rapidesa perceptiva, representació espacial, memòria i raonament deductiu. Qualque factor ha de ser considerat de segon ordre, segons la correlació que tingui amb les habilitats mentals primàries. A rel d'aquí, va dissenyar el test PMA (Primary Mental Abilities Test), utilitzat durant molts d'anys com a instrument per a l'escolaritat i l'orientació.
- Per una altra banda, i seguint amb les afirmacions de Prieto i Ferrándiz (2001), Guilford (1967), seguint l'anàlisi factorial, volia demostrar l'existència de factors múltiples per explicar la intel·ligència: Estructura de la Intel·ligència. Amb això volia estudiar les múltiples aptituds de la intel·ligència i la utilització de diferents aptituds en la resolució d'un mateix problema. Presentà els seus treballs a l'Associació Psicològica Americana, ajudant a ampliar el procediment d'avaluació de la intel·ligència i de la creativitat. És aquí quan, segons Castelló (1993), els psicòmetres comencen a estudiar la creativitat o pensament divergent com una habilitat diferent a la intel·ligència general i necessària per estudiar i entendre les conductes dels superdotats. Guilford sosté que la intel·ligència es defineix mitjan tres components: operacions, referides a les habilitats requerides per adquirir i elaborar la informació; continguts o modes diferents de percebre i aprendre; i productes o resultats d'aplicar una determinada operació mental per adquirir un aprenentatge.

- Jean Piaget (1926, 1950) descobrí i analitzà el desenvolupament del coneixement i l'adquisició de competències o capacitats, en funció de les etapes evolutives. Va analitzar els processos erronis que els infants utilitzaven quan resolien qualche problema. Això el va fer interessar per l'estudi del raonament de l'infant i per les diferències existents entre el raonament d'aquest i de l'adult. Va analitzar i descriure l'evolució i els canvis de les estructures cognitives en cada fase del desenvolupament de l'infant. Per a Piaget (1964) la intel·ligència humana és la forma superior d'adaptació biològica, mitjan la qual l'organisme humà aconsegueix un equilibri flexible en les seves relacions amb el medi. Opina que el mateix tipus d'intercanvis adaptatius que es produeix a nivell biològic entre organisme i medi, també es dona a nivell psicològic entre el subjecte i els objectes de coneixement del seu medi.
- Robert Glaser (1986) considera la intel·ligència com la competència cognitiva que es manifesta durant el desenvolupament cognitiu de l'individu. És l'assoliment dels coneixements i competències apreses. Per a aquest autor aprendre es basa en fer servir la competència que ja es té per adquirir-ne més.
- A més, Prieto i Ferrándiz (2001) afirmen que Patricia Arlin (1986), en la línia neopiagetiana, critica que la darrera etapa d'operacions formals suposa una limitació a l'hora d'explicar el desenvolupament cognitiu de l'individu; limita l'estudi del pensament en altres àrees. Stenberg (1986) afegeix, a més, que la teoria piagetiana no inclou a les persones amb un desenvolupament cognitiu molt alt. Per això, Arlin (1990) va seguir una investigació per explorar que existeixi un estadi de pensament més elevat.
- Seguint en la línia neopiagetiana, John Flavell (1977) va demostrar que no tothom desenvolupa totes les conductes d'operacions formals; així, doncs, més endavant Flavell (1985) afirma que tenint els individus més coneixements sobre les seves capacitats podrien recuperar i utilitzar l'après.
- Robie Case (1978) assegura que el desenvolupament s'ha d'estudiar en els diferents dominis del coneixement, ja que això permet entreveure les diferències en quant a la velocitat per processar, memòria i velocitat d'aprenentatge. Proposà, per estudiar la intel·ligència, incloure uns dominis, i dins de cadascun, la seqüència d'estadis, que permetran entendre el procés de la resolució d'un problema. Amb aquests canvis, es podria aplicar la teoria piagetiana a

l'educació. Relacionat amb això, Sternberg (1986) remarca que la creativitat (capacitat per ser flexible i per resoldre problemes amb procediments diferents) i la saviesa (judici, imparcialitat, sagacitat, perspicàcia i cerca activa d'informació) estan incloses en l'estudi del desenvolupament de la intel·ligència.

- Zigler (1986), dins la línia piagetiana, dóna rellevància als factors motivacionals durant l'aprenentatge, i de com aquests influeixen en el desenvolupament del Q.I. També creu importants les diferències individuals, no destacades per Piaget, i, a més, proposa la competència social pel desenvolupament cognitiu.
- Gardner (1983) va voler anar més lluny amb la teoria piagetiana. Proposa el model de les intel·ligències múltiples (IM), teoria del desenvolupament neurològic on s'inclouen els mecanismes darrera la cognició i intel·ligència. Aquest autor, però, no proposa res innovador. Thurstone (1938) ja va parlar de sis grans habilitats mentals i Guilford (1967) va formular la seva teoria de l'estructura de la intel·ligència (amb un total de cent vint habilitats). A més, Fodor (1983) també suggereix la Modularitat de la Ment. La diferència de Gardner amb els altres autors és que ell estudia la intel·ligència des de les seves bases biològiques, i que també aïlla vuit intel·ligències, com així afirmen Prieto i Ferrándiz (2001).

4.3. Teoria de les Intel·ligències Múltiples

Howard Gardner (1983) defineix la intel·ligència com la capacitat per resoldre problemes i crear productes valorats, al menys, en una cultura.

Es vol separar de la teoria dels factors per definir la intel·ligència. Proposa set intel·ligències (més endavant n'afegirà una més), en la teoria de les quals proposa una perspectiva àmplia, allunyant-se de la mesura restringida del QI. Amb això s'assumeix que la intel·ligència és funcional i que es pot manifestar diferent en diferents àmbits i contextos.

Hi ha moltes similituds i diferències amb Gardner i les teories més tradicionals. Concretament, aquest autor manté que la intel·ligència no és fixa des del naixement, canvia amb les experiències de l'individu amb el medi; també coincideix amb que són el resultat de la interacció constant entre factors biològics i mediambientals, i són educables. Difereix, però, en què afirma que la

intel·ligència mai existeix aïlladament, ja que qualsevol cosa del nostre entorn necessita la combinació de totes les intel·ligències. Especifica que la competència cognitiva és un conjunt d'habilitats, talents o capacitats mentals, que ell anomena intel·ligències. Això és degut a que no creu que la intel·ligència sigui una cosa singular, sinó que està formada per habilitats que es poden manifestar de manera individual o conjunta. En el seu llibre, al 1983, afirma que hi ha, al menys, set intel·ligències. Més endavant, Gardner (1998a) afegirà la intel·ligència Naturalista.

En la teoria de les IM es reconeixen moltes i diferents facetes de la cognició, que tenen en compte que les persones posseeixen diferents potencials cognitius. Aquests es poden desenvolupar i, amb això, aconseguir un major rendiment acadèmic.

Gardner (1993a) afirma que l'escola tradicional està centrada en el desenvolupament de coneixements i que aquests apareixen en torn a l'àrea del llenguatge i del raonament matemàtic, oblidant així que es pot aprendre i processar informació per diferents canals. Va proposar les següents intel·ligències:

- ❖ Intel·ligència lingüística: capacitat per manejar i estructurar els significats i les funcions de les paraules i del llenguatge.
- ❖ Intel·ligència musical: habilitat per apreciar, discriminar, transformar i expressar les formes musicals; sensibilitat al ritme, to i timbre.
- ❖ Intel·ligència lògic-matemàtica: bon raonament matemàtic, fascinació per emprar fórmules, experimentar, preguntar, resoldre problemes lògics.
- ❖ Intel·ligència viso-espacial: capacitat per percebre amb precisió el món visual i espacial.
- ❖ Intel·ligència corporal-cinestèsica: habilitat per controlar els moviments del propi cos i manejar objectes amb destresa
- ❖ Intel·ligència intrapersonal: capacitat per accedir als sentiments propis i discernir les emocions íntimes.
- ❖ Intel·ligència interpersonal: capacitat per discernir i respondre de manera adequada als estats d'ànim, temperaments, motivacions i desitjos d'altres persones.

❖ Intel·ligència naturalista (Gardner i altres, 1996): capacitat per comprendre el món natural i treballar eficaçment en ell; observació, plantejament i comprovació d'hipòtesis.

Com bé diuen Prieto i Ferrándiz (2001), les intel·ligències són potencials que poden manifestar-se o no en activitats significatives, depenent dels diferents factors culturals i ambientals. No són independents; qualche paper social requereix una combinació d'habilitats i intel·ligències i tothom posseeix les vuit; a més, comenten que hi ha moltes formes de ser intel·ligent dins cada categoria. La teoria de les IM destaca la diversitat de maneres en què les persones demostren les seves destreses dins cada intel·ligència, així com entre les intel·ligències (Gardner, 1993b).

Una vegada arribats a aquest punt, Gardner (1983), segons Prieto i Ferrándiz (2001), proposa un procediment concret per avaluar les IM: l'avaluació "*portfoli*", terme encunyat per ell mateix. Aquesta avaluació consisteix en valorar la competència cognitiva dels infants dins del context d'aprenentatge; això inclou els estils de feina i/o modes que manifesta l'infant per iniciar les activitats i les observacions dels mestres i famílies, els quals han de valorar els conceptes previs, habilitats i actituds manifestades pels infants. El mestre anima els infants a col·leccionar totes les feinetes realitzades durant el curs; això servirà per realitzar una valoració mitjan uns criteris prèviament establerts. Està orientada a valorar l'aprenentatge de les habilitats, coneixements, actituds i hàbits de treball dels infants. En ella s'inclouen els seus coneixements, pensaments i reflexions; s'hi reflexa la seva evolució. És una avaluació qualitativa, que explica el succeït durant el curs escolar. Segons Prieto i Ferrándiz (2001), Seidel i Walters (1997) afirmen que realitzant aquests tipus d'avaluació els infants s'impliquen més activament en les tasques i aprenen a jutjar la qualitat dels seus treballs i la dels seus companys.

Per realitzar aquest seguiment, els mestres poden recórrer als registres d'anècdotes, diaris fets per ells mateixos, reculls d'incidències, assoliments acadèmics, interacció, materials d'aprenentatge, etc. A més, es proposa tenir una carpeta per a cada infant, on posar les feinetes al llarg del curs. Es pot fer ús de la tecnologia, com gravacions de vídeo; aquestes seran molt útils, ja que el mestre podrà recórrer a elles sempre que li sigui necessari. També van bé les fotografies, tant dels infants com de les seves feinetes, taules i gràfics, on els mateixos infants hi participin (tant pot ser la gràfica del temps on cada dia es posa quin dia fa i quin infant ha estat l'encarregat de recopilar-ho, com una gràfica o taula on els infants escriguin el seu nom quan agafen un llibre). Per una altra banda, els sociogrames són un bon material per reflectir la interacció visual dels

infants mentre treballen. A tot això, també dir que el mestre que ho desitgi pot seguir realitzant avaluacions específiques, cada trimestre. Això està “permès” dins el terme *portfoli* només quan és una part de l’avaluació, és a dir, quan el mestre emprà diferents formes d’avaluar els infants, no només la trimestral.

Prieto i Ferrándiz (2001, 64), ens ofereixen un quadre on trobem l’avaluació *portfoli* resumida i que es pot consultar a l’apartat d’Annexes (**ANNEX 1**). En aquesta se’ns mostren els diferents estils de treball dels infants, que es defineixen com la manera en la qual l’infant interactua amb els materials d’una àrea d’aprenentatge. A més, complementarem la informació amb dues taules més que, segons Prieto i Ferrándiz (2001), han d’anar de la mà per a que l’avaluació *potfoli* de Gardner i col. (1998 b) sigui completa. (**ANNEXOS 2 i 3**).

Seguint amb Prieto i Ferrándiz (2001), diuen que tots aquests recursos ajuden al mestre a traçar el perfil de l’infant i permet dissenyar el tractament educatiu més adequat al seu perfil. Observar els infants mentre treballen proporciona una informació molt valuosa dels coneixements previs i les habilitats que defineixen la intel·ligència que s’està treballant, així com observar-los mentre s’enfronten a una discussió, que pot ajudar a conèixer les habilitats per solucionar conflictes i prendre decisions.

A més de les taules destinades als mestres, Prieto i Ferrándiz (2001) afirmen que les famílies també disposen de qüestionaris i inventaris d’observació per reflectir els coneixements i destreses dels seus fills. Tenen una participació activa a l’avaluació i desenvolupament de les intel·ligències.

Per acabar, s’exposa un resum sobre *l’avaluació portfoli* a l’apartat d’Annexes. (**ANNEX 4**).

4.4. Els racons a l’aula infantil

Com esmenten Laguía i Vidal (2009) a la seva obra, treballar per racons significa organitzar l’aula en petits grups els quals, simultàniament, realitzen diferents activitats. Dins dels límits, els infants seleccionen l’activitat que volen realitzar; s’inclouen materials que no han de ser precisament específics de l’escola, però estan a la vida quotidiana d’aquests. A més, es consideren els infants com éssers actius, que manipulen i utilitzen els sentits. Tot el que posem al

seu abast i com ho utilitzin, descobreixin i juguin, seran el resultat del seu procés d'intervenció per captar la realitat i ajustar-la a la seva mesura. Es destaca, a més, que a l'etapa d'educació infantil no es té per què diferenciar entre racó i taller, ja que són entesos com a estratègia metodològica que ofereix diferents espais equipats amb diversos materials que promouen la curiositat, l'experimentació i les relacions entre companys i adults.

El model didàctic de racons a l'aula respon a un altre tipus d'estratègia metodològica. Aquesta pràctica educativa es fonamenta en el constructivisme social, el punt de partida del qual és l'aprenentatge en interacció, la importància que té el context cultural pel desenvolupament humà. Es parteix que els infants aprenen a través de la seva pròpia activitat, no només manual, sinó que també mental. Aprenen molt millor i més profundament en contextos rics i diversos d'interacció; és a dir, juntament els uns amb els altres. A més, aprenen si el que se'ls hi ofereix és interessant, rellevant i té sentit per a ells.

El joc és l'activitat fonamental en els infants. A partir d'aquest, aprenen d'una manera més motivadora, ja que no tenen por a equivocar-se, per què saben que estan jugant i podran seguir experimentant i interessant-se en l'activitat fins que aconseguixin realitzar-la positivament.

Quan s'organitza l'aula per racons, s'ha de realitzar una reflexió inicial que servirà com a punt d'inici a l'avaluació continua del mestre, fins el final del curs.

A més, Ganaza (2001) afirma que cadascun dels racons possibilita uns aprenentatges específics que permeten observar aspectes concrets del desenvolupament. Per exemple, el racó on hi ha jocs que impliquin el moviment dels infants, influirà en el coneixement del propi cos i de la pròpia imatge corporal. El racó del joc simbòlic ajudarà a desenvolupar la representació de la realitat, a potenciar l'ús elaborat del llenguatge i incrementar el coneixement sobre els personatges representats, propiciant els rols socials. Els jocs del racó de les construccions faciliten la manipulació de peces per obtenir alguna cosa, fent que els infants es proposin fites i hagin de resoldre, constantment, problemes.

L'avaluació dels racons, contínua com ja s'ha mencionat, fa que el mestre vagi adaptant i millorant-los, segons els moment evolutiu dels infants. Això també fa que el propi mestre s'hagi d'ajustar a aquest moment, incloent la funció pedagògica a l'aula. L'observació continua serveix per recollir informació sobre tot el procés; durant aquesta, el mestre ha d'ajudar els infants durant el seu desenvolupament, a construir el seu propi aprenentatge i a que participin en la millora de l'aula.

4.5. Les intel·ligències múltiples als racons de l'aula

Segons Ordóñez, B. (2014), la metodologia per racons pretén respectar al màxim la teoria de les intel·ligències múltiples de Gardner (1983), ja que, com ja s'ha esmentat, es fan espais de feina a l'aula on es treballa, en cadascun d'ells, les diferents aptituds que es vulguin desenvolupar; en aquest cas, intel·ligències.

Amb aquesta metodologia es respecten els ritmes de treball de cada infant i, així, es pot atendre la diversitat que trobem a les aules: si en un racó un dels infants acaba abans l'activitat proposada, es pot posar a fer una altra cosa, ja que l'espai està pensat per a això; de l'altra manera, s'hauria d'esperar a que la resta acabessin i podria avorrir-se i perdre interès. Si, per una altra banda, un infant necessita més temps per realitzar la mateixa activitat que els altres, el pot tenir, ja que, com s'acaba d'esmentar, els altres es poden posar a una altra cosa.

A més, el treball per racons ajuda que els infants aprenguin a organitzar-se i autoavaluar-se, ja que moltes de les activitats d'aquest es presenten de forma que els nens i nenes poden realitzar-les per lliure. Per una altra banda, com els alumnes elegeixen per quina activitat començar, es fan conscients i responsables de les seves pròpies tasques, afavorint el propi desenvolupament personal, donant-los iniciativa, més confiança en si mateixos, creant dia a dia un autoconcepte i independència.

5. Part pràctica. Activitats per estimular les intel·ligències als racons

Segons Antunes (2006, 33), en tot joc hi ha un material pedagògic. L'element que separa un joc pedagògic d'un de caràcter lúdic és la intenció explícita de provocar un aprenentatge significatiu, estimulant la construcció d'un nou coneixement i suscitar el desenvolupament d'una aptitud que faci possible la comprensió i intervenció de l'individu en fenòmens socials i culturals, per crear connexions. A més, el mateix autor ens ofereix una sèrie de verbs d'accions (encara que diu que no hi ha límit d'aquests) destinades a l'etapa d'infantil i que s'han de fer servir per ajudar a desenvolupar les intel·ligències múltiples. Els verbs són: observar, conèixer, comparar, localitzar en el temps, separar i reunir, mesurar, relatar, combinar, conferir, localitzar a l'espai, classificar, criticar, etc. De la mateixa manera que Antunes (2006) fa una recerca d'activitats per treballar les intel·ligències múltiples, separant-les segons la intel·ligència que més explícitament estimula (reconeix que no es pot estimular una intel·ligència de manera aïllada), en aquest apartat es pretén realitzar el mateix, però classificant-les en els diferents racons de l'aula. Concretament,

s'han pensat uns racons específics per treballar cada intel·ligència mitjançant una proposta d'activitats a cadascun. Ens guiarem dels consells i activitats suggerides per Ortiz (2007), de la taula extreta del llibre *Inteligencias múltiples y curriculum escolar* (ANNEX 5) de Prieto i Ferrándiz (2001, 44), de l'obra de Campbell, L.; Campbell, B. i Dickenson, D. (2005) i dels consells de Torres, C. (2012) i De Salvador, N. (2011).

Concretar que totes les activitats es realitzen al racó esmentat; la temporalització sempre serà a l'hora de racons i l'avaluació es realitzarà mitjançant graelles específiques i observació contínua.

Un exemple de graelles per avaluar els diferents racons el trobem a l'apartat d'Annexes.

5.1. Recull d'activitats segons la intel·ligència a treballar

Racó de la Intel·ligència lingüística. (ANNEX 6)

Activitat 1: Sopa de lletres amb els noms dels companys

- **Objectius:**

- Identificar les lletres
- Crear paraules a partir de lletres
- Relacionar els noms amb els companys

- **Nombre d'infants:** tres o quatre, segons la tria de la mestra

- **Materials necessaris:** fotografies dels infants de l'aula plastificades en una cartolina i amb el nom de cadascú amb lletra d'impremta, i les lletres de l'abecedari repetides moltes vegades i també amb lletra d'impremta) retallades i plastificades una per una.

- **Desenvolupament de l'activitat:** al centre de la taula hi haurà una sèrie de fotografies de tots els alumnes de la classe; baix aquesta, hi apareix el nom de cadascú en lletra d'impremta. Els infants hauran de cercar les lletres necessàries, preparades també a la taula, per copiar el nom de cada company.

Activitat 2: Sopa de lletres amb els noms dels companys

- **Objectius:**

- Identificar les lletres
- Crear paraules a partir de lletres
- Relacionar els noms amb els companys

- **Nombre d'infants:** tres o quatre, segons la tria de la mestra

- **Materials necessaris:** fotografies de cadascú aferrades a una cartolina i plastificades, i les lletres de l'abecedari, repetides, plastificades i amb lletra d'impremta.
- **Desenvolupament de l'activitat:** aquesta activitat és molt semblant a l'anterior, però amb la diferència que s'ha augmentat la dificultat, ja que abans els infants tenien el nom de cada company baix la seva fotografia, en aquesta adaptació no. Primer ho han d'intentar sense guia i després poden anar als calaixos de les feines on hi ha els noms i així autocorregir-se.

Activitat 3: Paraules disperses

- **Objectius:**
  - Reconèixer les paraules
  - Relacionar les professions de les fotografies amb el seu nom
  - Autocorregir-se
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** fotografies plastificades de persones vestides amb la seva professió, d'animals, de diferents plantes, de coses, etc., i el seu corresponent nom plastificat a part.
- **Desenvolupament de l'activitat:** els infants hauran de relacionar les imatges que tenen a la taula amb els seus corresponents noms. Les paraules es podran aferrar amb belcro baix les fotografies. Es pot realitzar amb el nom de la fotografia ja escrit i els infants trobar la mateixa paraula o sense "la guia"

Activitat 4: Els venedors

- **Objectius:**
  - Desenvolupar la capacitat d'expressió
  - Augmentar els recursos d'expressió
  - Fomentar la conversa
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** material de classe i una gorra de venedor
- **Desenvolupament de l'activitat:** els infants hauran de posar-se la "gorra de venedor", seleccionar un material de la classe específic i intentar vendre'l a la resta: hauran d'explicar les característiques de l'objecte, per a què serveix i per què és tan necessari que el comprin.

Activitat 5: Les històries

- **Objectius:**
  - Utilitzar el vocabulari explicant històries
  - Desenvolupar la capacitat d'improvisació
  - Practicar amb els temps verbals
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** imatges o llibres, si és necessari
- **Desenvolupament de l'activitat:** en aquesta activitat els infants, un per un, es contaràn històries entre ells. Poden ser contes que sàpiguen de casa, o una història inventada per ells.

Activitat 6: El penjat

- **Objectius:**
  - Augmentar el vocabulari
  - Reconèixer les lletres i utilitzar-les per crear paraules
  - Fomentar la concentració
- **Nombre d'infants:** quatre
- **Materials necessaris:** fulls de paper, llapis i paraules (senzilles) plastificades
- **Desenvolupament de l'activitat:** els infants es col·locaran per parelles. Un haurà de seleccionar un paperet cap per avall (així l'altre no la veu) que tindrà una paraula escrita. Es contarà el nombre de lletres que té la paraula (amb la supervisió de la mestra) i es pintaran els mateixos espais que lletres tingui. L'altre infant haurà d'anar dient lletres fins a esbrinar quina paraula és o acabar penjat! S'acaba penjat quan el nombre de lletres errònies és el mateix que les parts del cos d'un ninot dibuixat. Es van cantant els rols.

Activitat 7: Fem rimes

- **Objectius:**
  - Augmentar el vocabulari
  - Fomentar el plaer per aprendre noves paraules
  - Desenvolupar la memorització
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** els materials de l'aula

- **Desenvolupament de l'activitat:** els infants d'aquest racó hauran de pensar, una petita estona, paraules que rimin i formar una petita rima (de dues frases com a molt) amb elles; poden utilitzar el material de classe, els noms dels companys, etc. Després les compartiran entre ells. S'intentarà allargar un poc més la rima, a veure fins quant es pot.

Activitat 8: Fem rimes enllaçades

- **Objectius:**
  - Augmentar el vocabulari
  - Fomentar el plaer per aprendre noves paraules
  - Desenvolupar la memorització
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** material de la classe
- **Desenvolupament de l'activitat:** si l'activitat es fa després de l'activitat anterior, es faran servir les mateixes rimes i s'intentaran enllaçar entre elles (han de rimar); si aquesta activitat es fa en una altra sessió, un infant dirà una frase i el següent haurà de pensar-ne una altra que rimi amb la primera. I així successivament.

Racó de la Intel·ligència lògic-matemàtica. (ANNEX 7)

Activitat 1: Twister geomètric

- **Objectius:**
  - Discriminar diferents figures geomètriques i els colors
  - Utilitzar les sensacions corporals
  - Utilitzar el raonament
  - Resoldre "problemes"
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** el joc de twister adaptat amb ferratines o gomets de colors.
- **Desenvolupament de l'activitat:** el joc és exactament igual que el twister comú, amb la diferència que s'han de relacionar les figures amb els colors: es gira la ruleta del joc i aquesta diu a quina figura de color s'ha de posar una mà o un peu.

Activitat 2: Seriacions amb els taps

- **Objectius:**
  - Introduir la simetria
  - Potenciar el pensament lògic a través de les seriacions
  - Millorar mitjançant assaig-error
  - Utilitzar el raonament
  - Resoldre problemes lògics
  - Utilitzar l'autorreflexió durant el procés
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** dos cartons de colors distints units amb dues anelles, setze taps de 4x4 (que poden ser iguals o diferents, segons la intenció) amb la rosca aferrada i gomets. Els dos taulers seran simètrics, per fer seriacions simètriques.
- **Desenvolupament de l'activitat:** es presenten els dos taulers als infants, de manera que puguin visualitzar com s'ha de fer en l'altre tauler, després es retiren els taps d'un dels taulers. Amb l'ajuda del tauler model, aniran omplint les seriacions. Després, poden anar experimentant seriacions noves, ja que poden desaferrar tots els taps dels dos taulers.

Activitat 3: Tangram

- **Objectius:**
  - Formar figures a partir d'aquestes
  - Familiaritzar-se amb la geometria
  - Elaborar material propi
  - Pensar amb imatges
  - Visualitzar la imatge que es vol aconseguir
  - Utilitzar el raonament per “construir” la imatge que es vol
  - Resoldre un trencaclosques lògic
- **Nombre d'infants:** entre dos i quatre
- **Materials necessaris:** formes geomètriques fetes de goma eva i exemples ja fets
- **Desenvolupament de l'activitat:** els infants es proposaran realitzar imatges de persones, animals, coses, etc., del que vulguin, amb cossos geomètrics. Al tenir 4 anys, es treballarà amb les formes més bàsiques, com el quadrat, el cercle, el triangle i el rectangle. Se'ls hi

donarà diferents fulles on apareguin dibuixos ja realitzats amb peces de tangram, però amb la puntualització que no tenen per què fer els del guió; poden fer les formes que vulguin.

Activitat 4: Bitlles

- **Objectius:**
  - Assolir el comptatge mitjançant el joc
  - Visualitzar l'espai i el que es vol aconseguir del joc
  - Pensar a partir de les imatges, situacions
  - Utilitzar el raonament
- **Nombre d'infants:** entre dos i quatre
- **Materials necessaris:** necessitarem 10 envasos "d'actimel", que faran de bitlles, omplerts amb un dit d'arròs, cadascun amb un nombre de l'u al deu, una bola feta amb paper de diari embolicada amb adhesiu i un quadern on enregistrar
- **Desenvolupament de l'activitat:** es faran torns per llençar la bolla als actimels. En cada tirada els infants hauran d'apuntar quants actimels han llençat i els nombres que hi surten a cadascun. Entre tots es sumaran els punts de cadascun (per ajudar-se entre ells). Després, es tornaran a col·locar les bitlles per a que el segon infant pugui llençar.

Activitat 5: Màquina màgica

- **Objectius:**
  - Enregistrar de manera autònoma
  - Fomentar el pensament
  - Intercanviar idees amb els companys
  - Fixar-se fites i meditar el procés
  - Utilitzar el raonament pel comptatge
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** s'emprarà una caps de sabates, dues ampolles de plàstic buides (de suc per exemple), baletes, un recipient per a aquestes i un full per fer operacions.
- **Desenvolupament de l'activitat:** El joc tracta que per cada ampolla entri un determinat número de baletes, cosa que s'haurà d'enregistrar en un full. Es farà la suma corresponent,

es pensarà el seu resultat i també s'enregistrerà. Finalment, s'obrirà la capsa i es comprovarà si coincideix el què s'ha pensat amb el nombre de baletes.

Activitat 6: Juguem al 3 en ratlla!

- **Objectius:**
  - Pensar abans d'actuar
  - Utilitzar el raonament
  - Resoldre problemes
  - Pensar amb imatges
  - Visualitzar el “problema”
- **Nombre d'infants:** dos o quatre
- **Materials necessaris:** un full de color, un retolado i sis taps (tres de cada color).
- **Desenvolupament de l'activitat:** per parelles, el primer infant que comença ha de posar la fitxa (el tap) al mig, aquest no es mou i han de respectar el torn de tirada. D'aquesta manera donem pas al joc fins que un arriba a alinear tres fitxes i canti “tres en ratlla”; quedant un guanyador.

Activitat 7: Ordenacions amb cossos geomètrics

- **Objectius:**
  - Manipular amb les formes geomètriques
  - Descobrir noves formes d'ordenar
  - Intercanviar idees amb els altres
  - Utilitzar el raonament per a l'ordenació del material
  - Resoldre problemes lògics
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** quatre cons i quatre esferes de diferents mides i una bossa de tela.
- **Desenvolupament de l'activitat:** es dipositaran totes les figures sobre la taula i s'anomenaran amb els seu nom adients, a més es mostrarà què és gran, mitjà i petit. Després, es fiquen totes dins la bossa i a continuació els nens, un per un, aniran traient els materials. Hauran d'anomenar quina és la forma geomètrica i col·locar-les sobre la taula, explicant quin criteri segueixen per a l'ordenació (gran, mitjà o petit, o a l'inrevés).

Activitat 8: Presa de mesura i pes○ **Objectius:**

- Experimentar amb les magnituds (mida i pes) a partir del propi cos
- Fomentar l'hàbit d'enregistrar
- Potenciar el treball col·laboratiu
- Organitzar-se entre ells
- Utilitzar el raonament lògic
- Resoldre problemes de lògica

○ **Nombre d'infants:** tres o quatre infants.○ **Materials necessaris:** Una bàscula de bany, una cinta mètrica, fulls de paper i colors○ **Desenvolupament de l'activitat:** es presenten prèviament els materials als infants i es mostra com s'utilitzen. A continuació, han d'experimentar lliurement; després es mesuraran i pesaran ells mateixos. Per fer aquesta passa necessiten la col·laboració del company, que serà qui li dirà la quantitat que surt i després enregistraran el resultat en el paper. Després, podran pesar tots els materials que vulguin i que tinguin a l'abast.**Racó de la Intel·ligència espacial (racó amb una taula i dos cavallets). (ANNEX 8)****Activitat 1:** Crear un mòbil○ **Objectius:**

- Potenciar la creativitat
- Ajudar a desenvolupar la motricitat fina
- Dissenyar una obra pròpia

○ **Nombre d'infants:** tres o quatre○ **Materials necessaris:** branquetes fines i llargues o pals de "pinchito", fil de pescar i/o fil gord de cosir, paper i tisores o material reciclat.○ **Desenvolupament de l'activitat:** segons la temàtica de la setmana o els interessos dels infants, el mòbil es farà d'una manera o de l'altra. Si els infants prefereixen realitzar un mòbil amb les seves creacions, faran dibuixos per enganxar-los al pal base del mòbil. També, però, tindran a l'abast material reciclat, com pinyes, fulles, etc., per fer-lo. Una vegada amb el material base, aquest s'enganxa al fil (es pot posar un material per fil o més d'un) i, l'extrem d'aquest fermat al pal o branqueta.

Activitat 2: Pintar una obra d'art○ **Objectius:**

- Dissenyar una pintura a partir de les emocions
- Expressar-se amb el dibuix
- Treballar l'expressió amb un espai limitat

○ **Nombre d'infants:** tres o quatre○ **Materials necessaris:** un cavallet amb folis (DIN-A2), pintura al tremp i pinzells.○ **Desenvolupament de l'activitat:** els infants poden expressar el que vulguin amb el pinzell. A banda del procés de pintar, abans d'aquest s'han de fer responsables i posar-se les bates i, al final d'aquesta, comprometre's a netejar els pinzells i els pots.**Activitat 3:** Gràfica del temps○ **Objectius:**

- Practicar la representació gràfica
- Fer deduccions de manera abstracta
- Representar la informació dibuixant

○ **Nombre d'infants:** tres o quatre○ **Materials necessaris:** la taula de "quin temps fa" (on surten tots els dies del mes en el què es troben amb el dibuixet del temps que ha fet), una fulla, colors i llapis○ **Desenvolupament de l'activitat:** per realitzar aquesta activitat donem per fet que els infants, durant l'assemblea de primera hora, recullen quin temps fa i, després, deixen constància d'aquest en una taula on surten els dies (dia de la setmana i número de dia) amb requadres en blanc, amb dibuixos del temps. Així, doncs, quan es realitza aquesta activitat els infants han d'anar a aquesta graella i comptar quants de dies solejats ha fet durant el mes i apuntar-ho, i el mateix amb estar cobert i ploure. La plantilla d'aquesta activitat ja té els sols, els núvols i la pluja dibuixats en requadres, el que han de fer es acolorir el mateix nombre de pluges com dies que ha plogut hi ha (per exemple), i el mateix amb els altres dos. D'aquesta manera, quan es tenen tots els quadres corresponents acolorits, podem veure una graella on apareix el dia que més ha succeït i el dia que menys.

Activitat 4: Collage

- **Objectius:**
  - Realitzar un dibuix de forma abstracta
  - Visualitzar una imatge fent un esbós
  - Treballar la sensibilitat al color
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** retalls de revista i diaris, full de cartolina (gran si la feina és en conjunt o petit si és individual), aferrament i tisores.
- **Desenvolupament de l'activitat:** primer, els infants realitzaran un esbós al foli del què volen plasmar, així podran seguir una guia a l'hora d'aferrar els retalls. Si es compta amb material reciclat ja preparat (si no està preparat, part de l'activitat serà retallar fulls de revistes i/o diaris), seleccionaran els colors i els trossos de paper que necessitin i vulguin per fer el seu collage. Poc a poc, aniran aferrant-los intentant que no quedi cap espai buit.

Activitat 5: Trencaclosques

- **Objectius:**
  - Pensar amb imatges
  - Visualitzar la imatge acabada
  - Utilitzar el material en relació a l'espai per aconseguir una fita
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** diferents trencaclosques de l'aula o que hagin portat els infants.
- **Desenvolupament de l'activitat:** en aquesta activitat el desenvolupament és un poc lliure, ja que es basa en què els infants escullin un trencaclosques, el que més els atregui, i el facin. Segons els temps que es tingui o fins que es cansin, en poden fer un o més. Aquesta activitat es pot fer amb un trencaclosques per infant o un per tot el grup.

Activitat 6: Construir amb LEGO

- **Objectius:**
  - Utilitzar l'espai
  - Treballar l'orientació
  - Realitzar un treball en tres dimensions

- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** peces de LEGO
- **Desenvolupament de l'activitat:** aquesta activitat és molt lliure, ja que es deixa als infants que juguin i treballin com vulguin: poden construir el que vulguin, per separat o conjuntament, gran o petit, com més els hi agradi.

Activitat 7: Una imatge una història

- **Objectius:**
  - Pensar amb imatges
  - Reconèixer característiques d'una imatge
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** recull d'imatges i/o fotografies
- **Desenvolupament de l'activitat:** a partir d'un recull d'imatges o fotografies que se'ls hi ofereix als infants, aquests n'hauran de triar una. Una vegada amb aquesta a les mans, l'hauran de mirar i observar detingudament, inspeccionant tots els detalls i característiques per crear una història al voltant d'aquesta imatge o fotografia. Per acabar, l'hauran d'explicar a la resta del grup.

Activitat 8: Creem una història

- **Objectius:**
  - Pensar amb imatges
  - Reconèixer característiques d'una imatge
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** un bon recull de fotografies o imatges plastificades
- **Desenvolupament de l'activitat:** en aquesta activitat els infants han d'observar i seleccionar unes fotografies i/o imatges que més els hi atreguin i agradin, ja siguin de situacions, persones, animals, plantes, etc., ordenar-les com millor els hi paregui i inventar-se una història del que està succeint en aquestes. Es pot realitzar individualment explicant a la resta del grup la història inventada, o en grup, muntant les imatges i història en consens.

Racó de la Intel·ligència corporal-cinestésica. (ANNEX 9)

Activitat 1: Modelem fang

- **Objectius:**
  - Fomentar el sentit tàctil
  - Treballar la coordinació
  - Realitzar creacions pròpies
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** fang, bates i materials específics per modelar
- **Desenvolupament de l'activitat:** es proveirà d'una bola de mida suficient a cada infant. Amb aquesta podran realitzar totes les figures que desitgin. Disposaran de eines típiques per treballar amb fang, així el podran llimar, fer-hi formes més senzillament, tallar, etc.

Activitat 2: Ball

- **Objectius:**
  - Treballar l'equilibri
  - Desenvolupar coordinació ull-cos
  - Realitzar moviments del cos diferents a l'habitual
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** música i espai per ballar
- **Desenvolupament de l'activitat:** en aquesta activitat els infants començaran amb expressió lliure, ballant i expressant-se com vulguin amb la música. Després, però, la mestra mostrarà un parell de moviments (a mode de coreografia) per a que els infants la imitin. Un per un, la resta d'infants també tindrà l'oportunitat de mostrar un parell de moviments per a ser imitat, així es faran petites coreografies entre tots.

Activitat 3: “En Pepet diu...”

- **Objectius:**
  - Realitzar moviments del cos diferents a l'habitual
  - Utilitzar les sensacions corporals
  - Controlar el cos
- **Nombre d'infants:** tres o quatre

- **Materials necessaris:** la imaginació dels propis infants
- **Desenvolupament de l'activitat:** aquesta activitat es basa en què, un per un, els infants agafen el rol “d’ordenar” que la resta faci coses, sempre i quan sigui divertit per a tothom. L’activitat es desenvolupa al racó, dins l’aula, així, doncs, té més normes que el típic “Simón dice”, com per exemple que les ordres que es donin es faran amb un to de veu suau, hauran de realitzar les activitat d’asseguts o, també, poder anar caminant per l’aula per aconseguir el què se’ls hi demana, etc.

Activitat 4: Concurs de formes amb el cos

- **Objectius:**
  - Controlar el cos
  - Reproduir objectes o persones amb el cos
  - Aprendre nous moviments
- **Nombre d’infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** el propi cos
- **Desenvolupament de l'activitat:** durant aquesta activitat un dels infants ha de fer de jurat i la resta de “concurants”. Així, el jurat ha de demanar als concursants que amb el cos facin diferents formes (com una estàtua, un arbre, edifici, etc.). Llavors, el jurat escollirà quina forma li agrada més. L’infant triat farà de jurat i així successivament. La norma més important és que no es pot repetir ser jurat fins que tothom ho hagi estat.

Activitat 5: Concurs de moviments amb el cos

- **Objectius:**
  - Controlar el cos
  - Reproduir objectes en moviment o accions amb el cos
  - Aprendre nous moviments
- **Nombre d’infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** el propi cos
- **Desenvolupament de l'activitat:** la realització d’aquesta activitat és semblant a l’anterior; un infant fa de jurat i proposa una acció per a que la resta la realitzi: el moviment d’un vaixell, un rellotge, un esport, etc. El guanyador farà de jurat, i així successivament.

Activitat 6: Mímica

- **Objectius:**
  - Interpretar paraules o accions amb el cos
  - Expressar paraules o accions amb el cos
  - Fomentar l'expressió corporal
- **Nombre d'infants:** dos o quatre
- **Materials necessaris:** el propi cos
- **Desenvolupament de l'activitat:** per parelles, un dels infants ha de pensar en una persona (coneguda pels dos, com la mestra), en una activitat, en un animal, etc., i fer una representació mímica. El company ho haurà d'esbrinar. Després es canviaran els rols.

Activitat 7: La xarranca

- **Objectius:**
  - Controlar l'equilibri
  - Coordinar les extremitats del cos
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** cinta adhesiva (fàcil d'aferrar i desferrar) o guix, pedreta
- **Desenvolupament de l'activitat:** aquesta és una activitat que es realitza des de fa molt de temps. Es proposen dos quadrats al terra amb un 1 i un 2 a cadascun i un sobre l'altre; i després dos quadrats més un devora l'altre amb un 3 i un 4. El resultat seria una mena de creu amb nombres a dintre. Llavors, els infants, un per un, han de llançar la pedra a dintre d'un quadrat: van saltant sobre una cama fins arribar a la pedreta, on l'han de recollir intentant seguir sobre una cama; s'arriba al final, es dóna la volta i es torna (als quadrats que estan un al costat de l'altre els infants hi salten amb els dos peus, un en cada quadrat).

Activitat 8: Cintes elàstiques làser

- **Objectius:**
  - Treballar l'equilibri
  - Fomentar la coordinació de les extremitats
  - Desenvolupar l'agilitat
- **Nombre d'infants:** tres o quatre

- **Materials necessaris:** una cinta elàstica
- **Desenvolupament de l'activitat:** dos dels infants han d'estirar la cinta elàstica, un a cada extrem d'aquesta. Llavors, els que queden han de passar d'un costat a l'altre sense tocar-la, com si fos làser. Els que la sostenen la cinta han d'anar fent formes amb aquesta, dificultant el pas a la resta. El primer que toqui una cinta ha de canviar el lloc a un dels que la sosté.

Racó de la Intel·ligència musical. (ANNEX 10)

Activitat 1: Relaxació

- **Objectius:**
  - Utilitzar a la música per relaxar-se
  - Donar altres utilitats a la música
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** música de relaxació i estores
- **Desenvolupament de l'activitat:** com a norma general, a les aules d'infantil es sol trobar un espai destinat als contes, on els infants poden agafar-los i fer una ullada, mentre seuen en una estora en la què, sovint, hi ha coixins. Doncs aquest espai s'utilitzarà per a realitzar aquesta activitat. Es posarà música relaxant, normalment clàssica, i es deixarà als infants allargats o asseguts (com més còmodes estiguin) durant cinc minuts.

Activitat 2: Canviem cançons

- **Objectius:**
  - Cercar paraules que concordin en una rima
  - Reconèixer la melodia d'una cançó
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** cançons conegudes
- **Desenvolupament de l'activitat:** s'escollirà, entre els infants del racó, una cançó que coneguin tots. Després, amb l'ajuda de la mestra, es llevarà una paraula d'aquesta i se n'hi afegirà una que agradi a tots i que rimi, però que tingui sentit. Després es cantarà amb la nova paraula. Es pot complicar l'activitat canviant, cada vegada, més paraules.

Activitat 3: Canviem la tornada d'una cançó

- **Objectius:**
  - Reconèixer una rima
  - Desenvolupar la capacitat per rimar
  - Treballar els versos d'una cançó
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** cançons conegudes
- **Desenvolupament de l'activitat:** s'escollirà una cançó que tots els infants del racó coneguin. Es cantarà una vegada i es parlarà del que diu, per comprovar que tothom ho entén. Parlarem del que es diu a la tornada d'aquesta i es proposarà que es canviï el que diu. Es pot fer individualment, per parelles o tots junts. Llavors cantarem el que s'hagi obtingut.

Activitat 4: Fabriquem instruments: pals d'aigua

- **Objectius:**
  - Aprendre nous instruments musicals
  - Estudiar com sonen i com varien una melodia o cançó
  - Treballar els sons amb els instruments creats
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** depenent de l'instrument que es vagi a fabricar; en aquest cas, arròs, tubs de cartró (de patates, paper, etc.), cinta adhesiva, paper i colors i/o gomets.
- **Desenvolupament de l'activitat:** en aquesta activitat els infants fabricaran pals d'aigua a partir de tubs de cartró. Cadascun farà el seu. Primer, hauran de tancar amb paper (pot ser de xarol o de colors) i ho aferraran amb cinta adhesiva. Després, inclouran arròs a dintre d'aquest i tancaran l'altre extrem de la mateixa manera. Finalment, el decoraran com vulguin, amb pintures i gomets.

Activitat 5: Escoltem una cançó i parlem sobre el que tracta

- **Objectius:**
  - Desenvolupar la memorització
  - Treballar la comprensió
  - Augmentar la capacitat d'entonació i de portar el ritme

- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** cançons conegudes
- **Desenvolupament de l'activitat:** entre el grup d'infants d'aquest racó, s'escollirà una cançó que tothom conegui. Primer es cantarà, per assegurar-se que se la saben. Després, estrofa per estrofa, es parlarà sobre el què diu aquesta. Cadascú dirà la seva opinió i explicarà què significa per ell.

Activitat 6: Escoltar música i identificar situacions que ens recordin

- **Objectius:**
  - Treballar la comprensió
  - Augmentar la capacitat d'entonació i de portar el ritme
  - Desenvolupar l'abstracció
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** música diversa
- **Desenvolupament de l'activitat:** en aquesta activitat, es proposarà una melodia als infants i se'ls deixarà un temps per pensar. Un per un, després, hauran d'explicar quines situacions fa que se'ls hi vengui al cap i per què.

Activitat 7: Escoltar musica o cançó i portar el ritme

- **Objectius:**
  - Reconeixement del ritme
  - Imitar canvis de ritme en una cançó
  - Aprendre a seguir una seqüència rítmica que varia
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** música o cançons
- **Desenvolupament de l'activitat:** es proposaran una sèrie de melodies o cançons i s'explicarà que s'ha de portar el ritme d'aquestes. Entre tots, cerquem el ritme de cadascuna i el reproduïm amb la mà a la taula. Es van canviant les parts del cos per portar el ritme: amb el peu al terra, donant palmades, etc.

Activitat 8: A què sonen les coses?

- **Objectius:**
  - Reconèixer els sons
  - Diferenciar entre agut i greu
  - Reconèixer i discriminar els sons forts i suaus
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** el nostre cos
- **Desenvolupament de l'activitat:** durant aquesta activitat, s'aniran fent preguntes sobre els sons que fan diferents persones realitzant diferents activitats, animals, situacions, etc. Proposarem una d'aquestes i farem que els infants reproduïxin els sons amb la boca, parts del cos, amb algun material que creguin idoni, etc.

Racó de la Intel·ligència interpersonal. (ANNEX 11)**Activitat 1:** Ens disfressem i juguem que som...

- **Objectius:**
  - Desenvolupar la imaginació
  - Treballar diferents rols
  - Treballar l'empatia
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** disfresses
- **Desenvolupament de l'activitat:** al llarg d'aquesta activitat, els infants podran cercar, de diferents disfresses, una vestimenta que els hi agradaria posar-se. S'han de vestir i representar el rol que creuen que va amb aquella disfressa. Bàsicament, seria joc simbòlic.

Activitat 2: Jocs de taula: qui és qui

- **Objectius:**
  - Intercanviar informació
  - Col·laborar amb els companys
  - Fomentar la resolució de conflictes o problemes
- **Nombre d'infants:** dos o quatre
- **Materials necessaris:** jocs de taula; en aquest cas, el “qui és qui”

- **Desenvolupament de l'activitat:** en aquesta activitat els infants tenen llibertat per escollir un joc de taula i posar-se a jugar amb un company. El “qui és qui” és un joc divertit i interessant, de cerca i reconeixement de semblances i diferències. També es poden afegir les fotografies dels companys de la classe i jugar amb aquests personatges reals.

Activitat 3: Elecció del tema i/o joc per l'hora de les activitat específiques de l'aula

- **Objectius:**
  - Prendre decisions conjuntament
  - Aprendre a organitzar-se
  - Relacionar-se amb la resta de companys
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** cap
- **Desenvolupament de l'activitat:** com un petit debat, els participants d'aquesta activitat hauran de proposar una activitat cadascun per a realitzar a les hores d'activitats específiques de l'aula. Hauran d'exposar breument per què l'han escollida, si la poden fer tots els companys i explicar com es fa. Al final del debat, la mestra escollirà entre totes.

Activitat 4: Els protagonistes

- **Objectius:**
  - Desenvolupar la capacitat de dirigir
  - Aprendre a intervenir amb els companys
  - Organitzar-se amb la resta
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** cap
- **Desenvolupament de l'activitat:** cadascun dels infants participants explicarà, a la resta, una característica seva bona o una cosa que sàpiga fer molt bé i per què ho creu. Aniran un per un i la resta no podrà interrompre fins que el que parla acabi.

Activitat 5: Fer de mestre

- **Objectius:**
  - Ensenyar als companys
  - Relacionar-se
  - Practicar un rol específic
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** cap
- **Desenvolupament de l'activitat:** durant l'activitat, un dels infants que hi participen haurà d'explicar una activitat o una acció (com saltar vint vegades sobre un peu, per exemple) que se li doni bé i per què creu que és així. Després, haurà d'explicar a la resta com es fa i ensenyar-los, també els haurà d'ajudar si es tenen problemes i intentar donar solucions.

Activitat 6: Viatgem a altres països

- **Objectius:**
  - Intercanviar idees i informació amb els companys
  - Relacionar-se amb la resta
  - Extraure conclusions sobre les diferències
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** llibres específics de diferents països (millor un país per llibre)
- **Desenvolupament de l'activitat:** amb material adequat escollit per la mestra (com llibres específics per una cultura), els infants faran un petit estudi, observant com vesteixen les persones d'altres països, quines ferramentes fan servir, si el menjar es sembla al seu, les joies que porten, etc., per després compartir, en una rotllana, el què més els hi ha agradat d'aquesta i per què. Cada vegada que es faci aquesta activitat només podrà haver-hi informació d'un sol país, per no embullar els infants.

Activitat 7: Què faries tu?

- **Objectius:**
  - Proposar solucions a un conflicte
  - Ajudar-se entre companys
  - Reconèixer els sentiments i pensaments

- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** cap
- **Desenvolupament de l'activitat:** la mestra demana als infants que s'inventin o recordin una situació conflictiva en la que va sorgir un problema i costés molt de resoldre (ja sigui seu, d'un altre infant o inventat). Després, entre tots es parla de per què es creu que va sorgir el problema i finalment, un per un exposa quina solució proposarien per resoldre'l.

Activitat 8: Què és el que més t'agrada?

- **Objectius:**
  - Expressar els sentiments
  - Compartir idees i informació
  - Conèixer més als companys
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** cap
- **Desenvolupament de l'activitat:** en aquesta activitat els alumnes s'han de seure en rotllana, a mode d'assemblea. La mestra els insta a que, un per un, diguin què és el que més els hi agrada de la resta que estan asseguts amb aquest i per què (només coses bones).

Racó de la Intel·ligència intrapersonal. (ANNEX 12)

Activitat 1: Autoretrat

- **Objectius:**
  - Autoconeixement d'un mateix
  - Cercar les pròpies habilitats i virtuts
  - Autorreflexió sobre un mateix
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** fulls de paper i colors
- **Desenvolupament de l'activitat:** es demana als infants que cadascun d'ells es pinti a sí mateix. Després han d'explicar a la resta per què s'han pintat d'aquella manera. Una altra forma és, davant la resta, descriure com és físicament: cabell, forma i color d'ulls, pell, etc.

Activitat 2: Moments especials

- **Objectius:**
  - Somiar amb situacions especials
  - Meditar
  - Reflexionar sobre el què s'han pensat per exposar-ho
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** cap
- **Desenvolupament de l'activitat:** es demana als infants que, a les cadires mateix, s'estirin a sobre la taula (asseguts) i tanquin els ulls. Primer, la mestra els hi explica una situació amb un paisatge que sigui relaxant i maco. Després, els hi demana que imaginin una situació o imatge agradable per ells. Els hi deixa un temps de no més de cinc minuts per a això. Després, poc a poc s'han d'anar incorporant i explicar a la resta el que han imaginat.

Activitat 3: Compartim moments

- **Objectius:**
  - Reflexionar sobre experiències personals
  - Expressar els sentiments
  - Fomentar l'habilitat per relacionar-se
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** cap
- **Desenvolupament de l'activitat:** a mode d'assemblea, la mestra demana als infants que expliquin un moment o una situació que els hi hagi succeït i que els hi agradaria repetir i explicar per què han escollit aquella i no una altra. La resta d'infants pot fer preguntes.

Activitat 4: La meva feineta preferida

- **Objectius:**
  - Autorreflexionar sobre la feina feta
  - Autoavaluar-se
  - Fomentar l'habilitat per relacionar-se
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** les feinetes de cadascú fins el moment de l'activitat

- **Desenvolupament de l'activitat:** es demana als infants que, un per un, seleccionin una de les feinetes que han realitzat fins al moment i que tenen al seu calaix personal. Una vegada que tothom l'ha seleccionada, ha d'explicar a la resta per què ha fet aquesta selecció, si li canviaria alguna cosa o la realitzaria diferent.

Activitat 5: M'agrada

- **Objectius:**
  - Fomentar l'habilitat per relacionar-se
  - Expressar els sentiments
  - Aprendre a conèixer els factors positius de cadascú
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** cap
- **Desenvolupament de l'activitat:** en petita assemblea la mestra demana als infants que, un per un, expliquin a la resta una cosa bona de sí mateix, el que creuen que més els hi agrada d'ells mateixos. Ho han d'explicar i han de dir per què.

Activitat 6: Vull aprendre...

- **Objectius:**
  - Reflexionar sobre els interessos propis
  - Pensar en les experiències i fites aconseguides i per aconseguir
  - Expressar els sentiments
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** cap
- **Desenvolupament de l'activitat:** a mode d'assemblea, la mestra demana als infants que, un per un, expliquin què els hi agradaria aprendre, aconseguir o experimentar en la pròxima activitat. Ho han de descriure i explicar el per què a la resta. Així ho han de fer tots.

Activitat 7: Ordenem feinetes

- **Objectius:**
  - Autoavaluar la feina
  - Reflexió sobre el què s'ha aconseguit i realitzat
  - Conèixer els factors que han fet que una feina estigui millor que una altra
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** les feinetes fetes fins al moment de l'activitat
- **Desenvolupament de l'activitat:** per a la realització d'aquesta activitat els infants, individualment, hauran d'agafar les feinetes realitzades fins els moment. Un cop amb aquestes, hauran de parar molta atenció i observar-les per a fer una ordenació segons la qualitat o satisfacció d'aquestes. Es pot fer de més a menys (satisfacció) o a la inversa. Després, hauran d'explicar a la resta per què d'aquesta seqüència.

Activitat 8: Refem feinetes

- **Objectius:**
  - Autoavaluació de la feina feta
  - Reflexió sobre el què s'ha aconseguit i realitzat
  - Conèixer els factors que han fet que una feina estigui millor
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** les feinetes fetes fins el moment, un full per cada un, llapis i colors
- **Desenvolupament de l'activitat:** en aquesta activitat els infants hauran d'anar als seus calaixos on tenen el recull de les seves feinetes fetes fins al moment, seleccionar-ne una i refer-la de nou. Després, davant la resta, haurà d'explicar si l'ha fet diferent, si li ha afegit o llevat coses, si ha emprat altres materials per fer-la, i per què.

Racó de la Intel·ligència naturalista. (ANNEX 13)**Activitat 1: Investiguem**

- **Objectius:**
  - Observar amb precisió materials, animals, plantes...
  - Aprendre estratègies per recollir observacions
  - Augmentar el plaer per descobrir i comparar

- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** material d'investigació i experimentació, com lupes, pinces, bossetes per recopilar mostres, i de més.
- **Desenvolupament de l'activitat:** en aquesta activitat els infants han d'explicar què els hi agradaria investigar, com per exemple les flors del pati, les marietes, alguna teranyina d'algun racó, etc. Després, una vegada d'acord, agafen el material per investigar i observen el que tenien previst: posem les flors. Poden agafar alguna fulla o alguna flor i mirar-la després amb una lupa. Així, parlar entre ells quines característiques hi troben, qui veu una cosa i l'altre no, semblances i diferències entre cada flor que s'hagi recollit, etc.

Activitat 2: Classifiquem el material

- **Objectius:**
  - Aprendre tàctiques per classificar segons similituds i diferències
  - Despertar el plaer per comparar materials
  - Augmentar les estratègies per organitzar
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** material de construccions, col·lecció d'animals que es pugui tenir a l'aula, material escolar, etc.
- **Desenvolupament de l'activitat:** en aquesta activitat se'ls hi ofereix als infants un recull de material que tingui alguna cosa en comú: com les peces de construcció. Així, doncs, de manera individual, en grup o per parelles, es demana que facin totes les classificacions possibles que creguin que es poden fer i que després expliquin els criteris per realitzar-les. Per exemple, classificar totes les peces per formes, per colors, per mida, etc.

Activitat 3: Els estris de les professions

- **Objectius:**
  - Aprendre tàctiques per classificar segons similituds i diferències
  - Despertar el plaer per comparar materials
  - Augmentar les estratègies per organitzar
- **Nombre d'infants:** tres o quatre

- **Materials necessaris:** fotografies de diferents professions i fotografies de diferents estris de les professions esmentades
- **Desenvolupament de l'activitat:** proporcionem als infants un recull de fotografies de diferents materials, específics d'alguna professió. També els hi proporcionem fotografies de les possibles professions a les quals podrien pertànyer els utensilis. Els infants hauran de classificar les fotografies dels utensilis amb les fotografies de les professions que creguin que correspon. Es pot fer individualment, per parelles o en grup. Hauran d'explicar per què creuen que cada material pertany a aquella professió i per a que creuen que serveix.

Activitat 4: Experimentem amb sorra

- **Objectius:**
  - Augmentar el plaer en l'aprenentatge cause-efecte
  - Aprendre a elaborar prediccions
  - Plantejar i comprovar hipòtesis
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** tassons de diferents mides, xeringues, cullerots, palletes i embuts
- **Desenvolupament de l'activitat:** es proporcionaran els materials d'experimentació als infants. A més, tindran un material que serà amb el què experimentin, en aquest cas la sorra (es pot fer amb farina, aigua, arròs, paperetes petites, etc.). A continuació, els infants poden experimentar com vulguin: traspasant la sorra d'un contenidor a un altre, fent servir un embut, una cullera de cuina, provant en una xeringa, tassons, etc. Durant l'experimentació, a més, se'ls anirà fent preguntes com: què faries per a omplir el pot amb sorra més poc a poc? I més ràpid? I deixar que segueixin experimentant i fent comprovacions.

Activitat 5: Sura?

- **Objectius:**
  - Augmentar el plaer en l'aprenentatge causa-efecte
  - Aprendre a elaborar prediccions
  - Plantejar i comprovar hipòtesis
- **Nombre d'infants:** tres o quatre

- **Materials necessaris:** un poal amb aigua i materials de l'aula que no s'espenyin en contacte amb aquesta, com plastidecors i llapis (que després s'eixuguen), gomes d'esborrar, maquetes de fer punta, algun cub de construcció, etc.
- **Desenvolupament de l'activitat:** es proporciona un poal amb aigua (no és necessari que estigui molt ple) i es deixa als infants que experimentin amb materials de l'aula (que no s'espenyin en contacte amb aquesta) a veure si suren o no. A més, per completar l'activitat, se'ls demanarà que per què pensen que succeeix, si troben que podrien fer alguna cosa per aconseguir que s'enfonsés o que surés, etc.

Activitat 6: Mesclen colors

- **Objectius:**
  - Fomentar l'aprenentatge causa-efecte
  - Treballar l'elaboració de prediccions
  - Plantejar i comprovar hipòtesis
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** tèmperes de diferents colors, pinzells i plats de plàstic
- **Desenvolupament de l'activitat:** se'ls hi ofereix als infants diferents tèmperes de colors i se'ls hi demana què pensen que passa quan mesclen la pintura. Llavors, amb els plats de plàstic i els pinzells han d'anar investigant i fent comprovacions sobre les mescles que fan i els colors que hi resulten. Han d'explicar per què pensen que passa això.

Activitat 7: Plantem una llentia

- **Objectius:**
  - Ampliar coneixements sobre un tema científic
  - Despertar interès pels fenòmens de la naturalesa
  - Observar amb precisió els fets de la naturalesa
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** llenties crues, pots de vidre (com de iogurt), cotó i aigua
- **Desenvolupament de l'activitat:** es demana als infants si saben què necessita una planta per créixer. Llavors, s'ofereix a cadascú que agafi dues o tres llenties i que les posi a dintre el pot de vidre que hi ha. Es cobreix amb cotó i es rega amb un poc d'aigua. Els pròxims

dies hauran d'observar el seu pot amb la lletia i el cotó per veure què passa. Les preguntes que farem són: per què passa això? Passa el mateix en totes les plantes? Necessiten només aigua o alguna cosa més?

Activitat 8: Quin temps fa?

- **Objectius:**
  - Plantejar hipòtesis
  - Ensenyar a elaborar prediccions mitjançant observacions
  - Ampliar coneixements sobre temes científics
- **Nombre d'infants:** tres o quatre
- **Materials necessaris:** graella de la gràfica del temps, imatges que simbolitzin un dia solejat, un ennuvolat i un de pluja.
- **Desenvolupament de l'activitat:** en aquesta activitat els infants hauran d'observar per la finestra per veure quin dia fa. S'hauran de posar d'acord amb el temps que fa, per exemple, si fa majorment sol però hi ha algun nuvolat, és un dia de sol o està cobert? A més, ho hauran d'enregistrar en una graella específica del temps (la graella del temps de l'activitat 3 del racó de la intel·ligència espacial) amb una figura que simbolitzi solejat, ennuvolat o pluja. Llavors, s'agafen els registres de la darrera setmana i es demana si el temps, en general, correspon a l'estació en la que es troben i per què.

5.2. Avaluació de les activitats

Per avaluar les activitats proposades es pot recórrer a *l'avaluació portfoli*, terme emprat per Gardner (1983), com ja s'ha vist en punts anteriors. Aquesta consisteix en valorar la competència cognitiva dels infants dins del context d'aprenentatge. Això, segons Prieto i Ferrándiz (2001) inclou els estils de treball dels infants per iniciar les activitats, les observacions dels pares i dels mestres, que tenen l'objectiu de valorar els conceptes previs, habilitats i actituds manifestades pels alumnes. Vol ser un retrat evolutiu del procés d'aprenentatge de l'alumne, on inclou coneixements, pensaments i reflexions de l'infant sobre els seus propis processos d'aprenentatge. És una recopilació sobre tot el succeït durant el curs.

Els usos bàsics del *portfoli* són, segons Prieto i Ferrándiz (2001) el reconeixement de totes les fites dels infants, ajudar-los a reflexionar sobre els seu propi treball, el poder comunicar a les

famílies, altres docents i companys l'evolució de cadascun, com a mitjà de cooperació i autoavaluació, i per establir criteris, on s'estableixen les fites dels infants.

En aquest cas, al realitzar una proposta d'activitats per a cada racó, es proposa una taula d'avaluació per intel·ligència. Per poder utilitzar l'*avaluació porftoli* necessitaríem tota la informació de les altres activitats realitzades al llarg de l'any, els qüestionaris omplerts pels pares i les avaluacions dels altres mestres.

Així, doncs, les graelles proposades es podran utilitzar en les diferents activitats del mateix racó, però no seran les avaluacions definitives, sinó que, seguint la definició de Gardner (1983), seran complementàries a les altres avaluacions i observacions.

5.3. Conclusions sobre les activitats

La proposta d'activitats als diferents racons d'intel·ligències múltiples són una finalització del projecte que es va realitzar durant el Practicum al 2014, en el qual se'ns demanà la incorporació d'un racó lògic-matemàtic a l'aula amb una proposta d'activitats per realitzar en aquest.

Així, doncs, com la metodologia a les aules d'infantil d'aquest centre bàsicament es fonamenta amb els racons de l'aula i en aquest treball es pretenia realitzar una proposta per treballar les diferents intel·ligències múltiples, finalment es feu una proposta d'activitats que englobés els racons i les IM.

Així, doncs, la proposta d'activitats és molt senzilla i específica, podent portar-se a terme a l'hora de racons i, al ser una metodologia utilitzada durant el curs, les mateixes activitats es poden repetir més d'una vegada. Això és degut a que el nombre d'infants per cada racó ha de ser de tres o quatre, per poder oferir una atenció més individualitzada. Llavors, per a que un mateix infant passi per tots els racons i realitzi totes les activitats proposades, pot ser que passi tot l'any.

Llavors, una de les meves conclusions és que, encara que el recull sembli curt, a l'haver-hi tants racons i tant pocs infants que hi poden anar a la vegada, quasi segur que és un recull que engloba tot el curs.

A més, afegir que les activitats estan pensades per ser senzilles, llavors, una mateixa activitat es pot adaptar per a què augmenti o disminueixi la seva dificultat, segons les habilitats i desenvolupament dels infants.

6. Conclusions generals del TFG

Per començar s'ha de recalcar que en aquest Treball de Fi de Grau, a les conclusions, només es podran analitzar els objectius generals, ja que els específics van referits a l'assoliment de les activitats, la resolució de conflictes entre infants, contrastar els resultats obtinguts i enregistrar i avaluar tot el procés. Els objectius generals proposats foren:

- Aprofundir en la teoria de les intel·ligències múltiples
- Desenvolupar les diferents habilitats dels infants
- Proposar una sèrie d'activitats per a l'aula

En aquest treball s'ha realitzat una investigació sobre la teoria que Gardner ens proposa. S'ha intentat recollir material i informació adient, provinent de diferents autors que el mencionen. Trobo que podria haver aprofundit molt més, ja que és un tema molt interessant i que dóna per fulles i més fulles, però per l'espai i el temps proposat, s'ha resumit el millor possible.

Crec que una persona que no sap què són les intel·ligències múltiples, amb la recerca realitzada (encara que no sigui molt extensa) podria obtenir bastant informació i entendre-la. D'aquesta manera s'ha de mencionar que, encara que sobretot s'hagi fet referència a un llibre sobre les intel·ligències múltiples, la informació d'aquest està contrastada i és fiable. He anat accedint a diferents pàgines web que no tenien any de publicació o que només s'obria el PDF adjunt, i la teoria és la mateixa, però em vaig aferrar a aquest llibre perquè volia assegurar-me en quant a referències es tracta.

En referent a la proposta d'activitats per a l'aula, penso que és un recull molt específic sobre com treballar cada intel·ligència i, encara que siguin vuit de cada racó, són tan precises que donen peu a proposar-ne més i que siguin similars. Llavors, puc dir que és un bon ventall de recursos. A més, a l'haver consultat diferents llibres i blocs, on les activitats que hi apareixien s'havien realitzat en aules "reals", encara que no es tracti de les mateixes, ja que estan adaptades, tinc una certa seguretat que són adients al que es proposa. D'aquesta manera, enllaço amb el segons objectiu, el de desenvolupar les diferents habilitats dels infants. Amb les característiques de les diferents activitats, com d'específiques són i que estan classificades segons la intel·ligència que pretenen treballar, l'assoliment d'aquest objectiu està assegurat.

En general, realitzar aquest TFG amb el seu estudi i la proposta d'activitats per a cada intel·ligència ha estat una experiència enriquidora. En aquests moments, després d'haver fet un estudi sobre les IM, i haver-me endinsat en aquest món que coneixia molt per damunt, a banda de

la recopilació d'activitats, compto amb una major seguretat a l'hora d'entrar en una aula. El poder comprovar que som capaç de realitzar un recull, previ anàlisi del centre, d'aquestes característiques, m'ha fet augmentar la meva seguretat i definir millor la línia metodològica que m'agradaria seguir en un futur.

7. Referències bibliogràfiques

Antunes, C. (2006). *Juegos para estimular las inteligencias múltiples* (2º ed.). Madrid: Narcea.

Campbell, L.; Campbell, B; Dickenson, D. (2005). *Inteligencias múltiples*. Argentina: Troquel.

De Salvador, N. (2011). *Plantilla para la aplicación de las Inteligencias Múltiples en el aula*. Recuperat el 13 de Juny de 2015, del Lloc web Portafolio personal de Núria de Salvador: <http://www.actividadeseducainfantil.com/2012/07/plantilla-inteligencias-multiples-nuria.html>

Gardner, H. (1983). *Frames of Mind*. London: Fontana. (Traducció al castellà, *Inteligencias multiples*. Barcelona: Paidós, 1995).

Gardner, H. (1993a). *Inteligencias Múltiples: la teoría en la práctica*. Barcelona: Paidós.

Gardner, H. (1993b). *Mentes creativas*. Barcelona: Paidós (traducció castellà, 1997).

Gardner, H. (1999, 2000). *La educación de la mente y el conocimiento de las disciplinas: Lo que todos estudiantes deberían comprender*. Barcelona: Paidós.

Gardner, H.; Kornhaber, M. i Wake, W. (1996). *Intelligence: Multiple Perspectives*. Ft Worth, TX: Harcourt Brace.

Gardner, H.; Feldman, D. i Krechevsky, M. (1998a). *Project Spectrum: Building on Children's Strengths: The Experience of Project Spectrum*. N.Y.: Teachers College press (traducció castellà, 2000).

Laguía Pérez, M. J.; Vidal Altadill, C. (2009). *Racons d'activitat a l'escola bressol i al parvulari*. Barcelona: Graó.

Ordóñez, B. (2014). *Metodología por rincones: Introducción*. Recuperat el 15 de Juny de 2015, del Lloc web Inteligencias Múltiples. ¡Todos somos inteligentes!: <http://las-inteligenciasmultiples.blogspot.com.es/2014/04/metodologia-por-rincones-introduccion.html>

Ortiz de Maswichtz, M.E. (2007). *Inteligencias múltiples en la educación de la persona*. Argentina: Bonum.

Prieto, Mª D.; Ferrándiz, C. (2001). *Inteligencias múltiples y curriculum escolar* (1° ed.). Màlaga: Aljibe.

Torres, C. (2012). *Actividades para desarrollar y evaluar las inteligencias múltiples en el aula*. Recuperat el 13 de Juny de 2015, del Lloc web Encuentro Internacional de Educación 2012-2013: <http://encuentro.educared.org/profiles/blogs/actividades-para-desarrollar-y-evaluar-las-inteligencias-m>

8. Annexos

Annex 1. Taula *Avaluació portfoli*

L'autoconeixement, autorreflexió i autoavaluació	Les observacions dels professors, incloent els perfils de les intel·ligències	Qualsevol cosa que els infants aportin per realitzar les activitats
Comentaris dels infants com “ <i>el meu millor treball ha estat...</i> ”	Avaluació Portfoli	Qualsevol cosa que vulguin per qualque raó
Assoliment de fites i progrés al llarg del curs		Informació dels pares
Transferència de l'aprens més enllà de la vida de l'aula	Observacions referides al desenvolupament i canvi d'habilitats, interessos i actituds	Avaluacions i observacions dels companys

Annex 2. Taula extreta de Prieto i Ferrándiz (2001, 66). *Avaluació portfoli*

S'implica poc en l'activitat: manifesta poca disposició per estructurar la tasca, poden necessitar algun afalac per part del mestre per començar la feina.	S'implica fàcilment en l'activitat: és responsable, atén i s'adapta al format i al contingut de l'activitat.
Indecís: mostra certa inseguretats en l'ús dels materials, inclòs després de les explicacions del mestre, es resisteix i abandona la tasca, reforç immediat.	Segur de sí mateix: mostra facilitat i habilitat per manejar els materials. És actiu, ofereix respostes i opinions amb certa seguretats.
Seriós: l'infant es centra en l'activitat i utilitza els materials només perquè li serveixen per realitzar-la.	Alegre: a l'infant li encanten els materials i les activitats, els utilitza amb facilitat i ofereix comentaris espontanis quan treballa.
Distret: l'infant té dificultat per centrar-se en l'activitat i qualsevol soroll el distreu.	Atent: es centra en l'activitat i en l'ús dels materials, pot seguir treballant encara que hi hagi distraccions i renous al seu voltant.
Inconstant: l'infant té dificultat per implicar-se en la tasca, sol cedir el torn de paraula ràpidament al company.	Persistent: l'infant s'implica en l'activitat, respon amb desafiament a les tasques complicades i noves.
Impulsiu: l'infant treballa massa ràpid i, per tant, les	Reflexiu: l'infant sol avaluar els seu propi treball,

seves tasques no estan ben acabades.	valorant de forma positiva o negativa les seves realitzacions.
Lent: necessita temps per preparar i realitzar la seva feina, ho sol fer poc a poc i metòdicament.	Ràpid: sol acabar prompte les tasques, i ràpidament s'implica en una altra activitat.
Callat: es refereix al infant que quasi no parla mentre treballa, només parla quan l'activitat ho requereix.	Parlador: a l'infant li agrada parlar amb el mestre.

Annex 3. Taula estreta de Prieto i Ferrándiz (2001, 67). *Avaluació portfoli*

1. És precís saber si l'infant respon a pistes visuals, auditives, corporals, etc.
2. Si es estratègic i sap com utilitzar els materials.
3. Si rentabilitza els seus punts forts: ús que fa l'infant dels seus coneixements i destreses per realitzar l'activitat o utilitzar els materials.
4. Si utilitza els sentit de l'humor per implicar-se i implicar la resta en les activitats.
5. Si utilitza els materials de forma nova: consisteix en valorar si l'infant redefineix els materials i les activitats de manera enginyosa.
6. Si es mostra orgullós amb el que ha realitzat.
7. Si és detallista: capacitat d'observació mentre realitza una activitat
8. Si sol plantejar diverses qüestions sobre el què, com i per què de les coses.
9. Si es mostra preocupat per la resposta "correcta", pregunta si el que està fent està bé. Li agrada l'esforç sempre que sigui positiu.
10. Si interacciona amb els adults, es mostra més preocupat per estar amb el mestre que en realitzar l'activitat.

Annex 4: Taula proposada per Prieto, Mª D.; Ferrándiz, C. (2001, 44).

Intel·ligència	Els hi agrada...	Activitats d'ensenyament	Materials d'ensenyament
Lingüística	Pensar amb paraules, llegir, escriure, contar històries, jugar, etc.	Debats, jocs de paraules, narració de contes, lectura oral, escriure diaris, etc.	Llibres, gravadores, màquines d'escriure, ordenadors, etc.
Lògic-matemàtica	Utilitzar el raonament, experimentar, preguntar, resoldre trencaclosques lògics, calcular, etc.	Problemes d'ingeni, resolució de problemes, càlculs mentals, jocs amb nombres, etc.	Calculadores, materials manipulables, jocs matemàtics, etc.
Espacial	Pensar amb imatges, dissenyar, dibuixar, visualitzar, fer gargots, etc.	Activitats artístiques, jocs de imaginació, mapes mentals, metàfores, visualitzacions, etc.	Gràfics de mapes i vídeo, LEGO, materials d'art, il·lusions òptiques, càmeres, biblioteques d'imatges, etc.
Corporal-cinestèsica	Utilitzar les sensacions corporals, ballar, córrer, saltar, construir, tocar, gesticular, etc.	Manuels, teatre, dansa, esports, activitats tàctils, exercicis de relaxació, etc.	Eines per construir, argila, equip esportiu, materials i experiències tàctils, etc.
Musical	Expressar-se amb ritmes i melodies, cantar, xiular, entonar melodies, portar el ritme amb peus o mans, etc.	Cantar, assistir a concerts, tocar instruments musicals, escoltar música, etc.	Gravadores, cintes de música, instruments musicals, etc.
Interpersonal	Intercanviar idees amb els altres, dirigir, organitzar, relacionar-se, manipular, intervenir, etc.	Aprenentatge cooperatiu, tutoria a companys, participació en activitats de la comunitat, etc.	Jocs de taula, materials i vestimenta pel teatre i la dramatització, etc.
Intrapersonal	L'auto reflexió, fixar-se metes, meditar somiar i planificar.	Instrucció individualitzada, aprenentatge metacognitiu i activitats d'autoestima, etc.	Redacció de diaris i projectes individuals, etc.
	Utilitzar el raonament inductiu – deductiu per experimentar,	Experiments i anàlisi d'investigacions, feines que	Instruments per investigar, objectes del

Naturalista	manipular, investigar, etc.	exigeixin observar, etc.	món natural per observar i analitzar.
--------------------	-----------------------------	--------------------------	---------------------------------------

Annex 5. Resum de l'avaluació portfoli de Gardner i col. (1998b), segons les preguntes, amb les seves corresponents respostes, que Prieto i Ferrándiz (2001) ens proposen:

- Per a què utilitzar el *portfoli*? Per a que l'alumne reflexioni sobre el seu treball i s'afavoreixi la metacognició, com a part de l'avaluació i del rendiment escolar, per comunicar a les famílies de manera senzilla i precisa els progressos dels infants, per a que el mestre tingui una informació completa del rendiment de l'alumne, per dissenyar materials i adaptacions curriculars pels alumnes excepcionals, per destacar els assoliments dels alumnes durant el procés d'ensenyament-aprenentatge, i per dissenyar activitats d'aprenentatge cooperatiu d'acord amb els estils de treball dels alumnes.
- Com s'organitza? Ha de contenir només els treballs acabats de les IM referits en les matèries curriculars, inclourà diferents activitats referides a un mateix objectiu específic, mostrarà el progrés de l'alumne des de la primera idea fins la realització final, tindrà mostres representatives del treball d'una setmana, d'un mes, de tot l'any, contindrà els treballs acabats i es seleccionaran segons els criteris d'avaluació preestablerts, inclourà els treballs de grup; s'especificarà el treball de cada membre.
- Quins procediments s'han d'utilitzar per completar els treballs del *portfoli*? Es seleccionaran els materials i treballs realitzats per l'alumne en els diferents moments, s'ensenyarà als alumnes criteris per seleccionar els seus treballs, s'escolliran només els treballs que s'ajustin als criteris establerts, escollir altres treballs a l'atzar.
- Quin aspecte tindrà el *portfoli*? Serà una carpeta que poden fer els mateixos infants quan facin les seves manualitats, una caixa o fitxer per organitzar la informació, quadern de notes o diaris per recollir totes les incidències del dia, o en un CD-Rom.
- Qui farà l'avaluació? El mestre, que disposa de diversos protocols d'observació per cada una de les intel·ligències, el mestre en col·laboració amb altres mestres, autoavaluació dels alumnes, establint prèviament els criteris d'avaluació, avaluació dels companys, acordant

primer els criteris d'avaluació, i avaluació dels pares, ensenyant-los procediments per avaluar la competència dels seus fills i filles.

- Com s'ordenaran els treballs al *portfoli*? Es pot ordenar cronològicament, segons criteris de l'alumne (com grau de qualitat), segons criteris del mestre (també com el grau de qualitat), o per àrea temàtica.
- Quins factors es tindran en compte per avaluar la carpeta? Es tindran en compte la quantitat de materials inclosos, el grau d'autorreflexió que demostrin els alumnes, el progrés amb respecte treballs anteriors, si s'han aconseguit les fites preestablertes, consens de grup (entre mestres i alumnes), disposició per enfrontar-se a tasques que exigeixin un desafiament mental, i la profunditat per desenvolupar temes i treballs.

Annex 6. Exemple de graella específica d'avaluació pel racó de la intel·ligència lingüística

Ítems	1er infant	2on infant	3er infant
Ha entès el procés del joc?			
Ha necessitat ajuda del mestre?			
Reconeix les lletres?			
Quantes no reconeix encara i quines?			
Reconeix les paraules?			
Quantes no reconeix i quines?			
S'interessa per aprendre paraules noves?			
Li costa expressar-se?			
Li agraden les històries i			

contes?			
Compon frases més o menys llargues?			
Ha gaudit de l'activitat?			

Annex 7. Exemple de graella específica d'avaluació pel racó de la intel·ligència lògic-matemàtica

Ítems	1er infant	2on infant	3er infant
Discrimina i reconeix les diferents formes geomètriques i els diferents colors?			
Han entès el procés del joc?			
Enregistren correctament el què se'ls hi proposa?			
Observa i posa atenció en la tasca?			
Pensa abans de actuar?			
Presenta dificultats amb la psicomotricitat fina?			
En cas de dubte, demana ajuda als iguals o a l'adult?			

Gaudeix de l'activitat?			
Respecta el torn del joc?			
Segueix les normes establertes?			
Pensa abans d'actuar?			
Mostra interès per elaborar material propi?			
És autònom en el procés?			

Annex 8. Exemple de graella específica d'avaluació pel racó de la intel·ligència espacial

Ítems	1er infant	2on infant	3er infant
Ha entès el procés del joc?			
Ha necessitat ajuda del mestre?			
Utilitza tots els colors?			
Cerca diferents estils per expressar les seves obres?			
Representa objectes en tres dimensions?			
Crea les seves obres amb una finalitat?			
Li agrada afegir detalls al que fa?			

És capaç de crear símbols per representar objectes?			
Coordina els elements dins un tot unificat?			
Respecta les proporcions?			
Ha gaudit de l'activitat?			

Annex 9. Exemple de graella específica d'avaluació pel racó de la intel·ligència corporal-cinestèsica

Ítem	1er infant	2on infant	3er infant
Entén el procés del joc?			
Ha necessitat ajuda del mestre?			
Controla les diferents parts del cos?			
Planifica els moviments?			
Seqüència els moviments?			
Executa moviments creatius?			
Diferencia diferents ritmes?			
Reconeix diferents tipus de música?			
Expressa sentiments amb el cos?			
Controla el cos amb			

diferents ritmes?			
Ha gaudit de l'activitat?			

Annex 10. Exemple de graella específica d'avaluació pel racó de la intel·ligència musical

Ítems	1er infant	2on infant	3er infanti
Ha entès el procediments del joc?			
Ha necessitat l'ajuda del mestre?			
Diferencia diferents estils musicals?			
Diferencia instruments?			
Quins?			
Li agrada cantar?			
Li agrada utilitzar instruments?			
Discrimina el ritme de la música?			
Memoritzta les cançons?			
És capaç de crear alguna composició simple?			
Ha gaudit de l'activitat?			

Annex 11. Exemple de graella específica d'avaluació pel racó de la intel·ligència interpersonal

Ítems	1er infants	2on infant	3er infant
Ha entès el procés del joc?			
Ha necessitat l'ajuda del mestre?			
Coneix a tots els companys?			
Ajuda a la resta d'alumnes?			
Reconeix els pensaments de la resta?			
Extrau conclusions sobre les interaccions establertes?			
Inicia alguna activitat?			
Organitza els companys per realitzar l'activitat?			
És capaç d'explicar l'activitat?			
Ajuda als companys si ho necessiten?			
Ha gaudit de l'activitat?			

Annex 12. Exemple de graella específica d'avaluació pel racó de la intel·ligència intrapersonal

Ítems	1er infant	2on infant	3er infant
Ha entès el procediment del joc?			
Ha necessitat ajuda de la mestra?			
Té habilitat per relacionar-se amb la resta?			
Li interessa relacionar-se?			
Li costa?			
És capaç d'expressar els seus sentiments?			
Sap reconèixer els factors per arribar a l'èxit?			
Realitza autorreflexions?			
Comparteix els seus assoliments?			
Planifica les seves accions?			
Ha gaudit de l'activitat?			

Annex 13. Exemple de graella específica d'avaluació pel racó de la intel·ligència naturalista

Ítems	1er infant	2on infant	3er infant
Ha entès el procediment del joc?			
Ha necessitat ajuda del mestre?			
Li agrada experimentar amb el material?			
Es concentra a l'hora d'observar un fet?			
Detecta els canvis del medi ambient?			
Representa les observacions realitzades?			
Entén el procediment de causa-efecte?			
És capaç de classificar el material segons semblances i diferències?			
És capaç de realitzar prediccions?			
Genera hipòtesis sobre l'observat, succeït, etc.?			
Ha gaudit de l'activitat?			